

Anti-pestprotocol

Inhoud

Inleiding – waarom een anti-pestprotocol?

De definitie – wat is het verschil tussen ‘plagen’ en ‘pesten’?

Preventie – wat doen we om pesten te voorkomen?

Betrokkenen – de vijf sporen aanpak

Stappenplan – de fasen van handelen

Pestbriefje - gepeste

Pestbriefje – pester

Stappenplan - routekaart

Inleiding: waarom een anti-anti-pestprotocol?

Een anti-pestprotocol is een document waarin staat welke maatregelen een school kan nemen om pesten te voorkomen (preventie) en pesten aan te pakken. We hebben een anti-pestprotocol omdat wij willen laten zien dat wij het voorkomen en bestrijden van pesten een belangrijk onderwerp vinden. Een anti-pestprotocol geeft betrokkenen houvast hoe te handelen bij pestproblematiek.

Ons protocol heeft als doel om alle leerlingen bij ons op school en bij de opvang zich veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken en elkaar aan te spreken op het moment dat de regels niet nageleefd worden.

De school en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

Een anti-pestprotocol is alleen effectief wanneer het regelmatig wordt geëvalueerd en aangescherpt, om die reden brengen we dit protocol jaarlijks onder de aandacht bij leerkrachten, ouders en kinderen.

De intern begeleiders dragen zorg voor de inhoud, inzet en uitvoering van het protocol en worden door de leerkrachten op de hoogte gebracht van alle stappen die worden genomen.

Mocht u na het lezen van het anti-pestprotocol nog vragen hebben kunt u contact opnemen met één van de intern begeleiders, tevens pestcoördinatoren:

Tamara Brust, intern begeleider van het IKC – tbrust@degoudengriffel.nl

Tamara Vink, intern begeleider van de GG – tvink@degoudengriffel.nl

Handige sites over pesten op school:

www.pestweb.nl : tips voor kinderen, ouders en leerkrachten, telefonische hulplijn voor kinderen

www.ppsi.nl : informatie over contactpersonen in het onderwijs en de rol van de vertrouwensinspectie

www.schoolenveiligheid.nl

www.weerbaar.info

De definitie – wat is het verschil tussen ‘plagen’ en ‘pesten’?

De definitie van pesten luidt als volgt: ‘pesten is systematisch (lichamelijk, geestelijk of seksueel) geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen’.

Uit deze definitie zijn de verschillen tussen pesten en plagen te halen: pesten gebeurt systematisch en er is sprake van een ongelijke machtsverhouding. Het slachtoffer wordt niet (meer) geacht voor zichzelf op te komen en het pesten heeft desastreuze gevolgen voor het slachtoffer.

De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend “slachtofferschap”	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/ voortdurend

Preventie – wat doen we om pesten te voorkomen?

Wij vinden een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Op de Gouden Griffel willen we een sfeer scheppen waarin iedereen zich veilig voelt en kinderen respect hebben voor elkaar. Vertrouwen en medeverantwoordelijkheid zijn daarbij belangrijke aspecten.

Veiligheid is van groot belang om je optimaal te kunnen ontwikkelen en zo een volwaardig mens te worden. Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden dus 'vertaald' naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de afgesproken regels houden, hier op aan.

Afspraken:

- *Ik behandel anderen, zoals ik zelf behandeld wil worden.*
- *Ik doe vriendelijk en help waar ik kan.*
- *Ik ben voorzichtig met spullen van mijzelf en die van iemand anders.*
- *Wij spelen zoveel mogelijk met elkaar.*

Wij gebruiken verschillende werkvormen om het onderwerp 'pesten' preventief te benaderen.

- Jeelo project 'Omgaan met elkaar' We besteden aandacht aan de verschillen tussen mensen en hoe we samen met elkaar kunnen leven.
- Soemo kring: In de klas worden gesprekken gehouden over sociaal emotionele ontwikkeling waarbij omgaan met elkaar en pesten onderwerp van gesprek zijn. Hierbij hanteren wij verschillende invalshoeken om een probleem te benaderen en soms ook uit te spelen
- Kindmassage: Kinderen masseren elkaars rug en komen tot rust. Ze leren samen te werken en aan te geven wat ze wel en niet toestaan.
- Trefwoord: Wij volgen de catechese methode 'Trefwoord' waarbij wekelijks onderwerpen naar voren komen met betrekking tot omgaan met verschillen.
- Complimentenkring: Wij leren kinderen complimenten geven en ontvangen. In unit 3 en 4 kun je de 'coole kikker' worden: je ontvangt van de kinderen en/of leerkracht complimenten.
- (Preventieve) begeleiding in sociaal emotionele ontwikkeling: Op school hebben we een kindercoach en een gedragsspecialist die ingezet kunnen worden wanneer er vragen en/of zorgen zijn die betrekking hebben op de sociaal emotionele ontwikkeling van een (groep) leerling(en).
- Zien!: Om de sociaal emotionele ontwikkeling in kaart te brengen vullen we voor alle leerlingen de vragenlijsten van Zien! in om zicht te krijgen op de mate van welbevinden, betrokkenheid en pestbeleving.

Betrokkenen - De vijf sporen aanpak

De vijfsporenaanpak is een benadering van pesten, gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Welke rol kan de school hierin spelen?

Hier volgt een opsomming van mogelijkheden waarbij de school de vijf verschillende partijen die een rol spelen in een pestsituatie kan ondersteunen gericht op het oplossen van het probleem.

1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Samen met de leerling het 'pestbriefje' invullen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolggesprekken

2. Steun bieden aan de leerling die pest.

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Samen met de leerling het 'pestbriefje' invullen.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen; leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolg gesprekken.

3. De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.

- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Stappenplan – de fasen van handelen

Op een moment dat een leerling, ouder of leerkracht melding maakt van pestgedrag worden er verschillende stappen ondernomen. Deze stappen zijn er op gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het leerlingvolgsysteem (Esis). Bij aanhoudend pestgedrag kan hulp worden ingeschakeld van de schoolmaatschappelijk werkster of de schoolarts van de GGD.

Stap 1:

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste) aan de hand van het 'pestbriefje'. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De intern begeleider wordt op de hoogte gesteld door de leerkracht. Ook wordt een melding gedaan bij de manager van de BSO.

Stap 2:

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan / te stoppen. Als er meerdere kinderen betrokken zijn bij het pestgedrag zal er klassikaal aandacht aan worden besteed waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare werkwijzen. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren en documenteren om een positieve voortgang te waarborgen.

Stap 3:

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt er nu teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken die gemaakt zijn. Met de ouders wordt besproken dat na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4:

Gesprek met de pester en de gepeste. (Leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven / bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het is misgegaan.

Leerkracht overlegt met intern begeleider: er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Team wordt hiervan op de hoogte gesteld. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5:

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan de intern begeleider. Zijn de effecten positief? Dan kun je langzaam afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid kan worden ingeschakeld.

Stap 6 (eventueel):

Gesprek met alle ouders in de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder alle leerlingen die niet op het pestgedrag reageert of durft te

reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of de intern begeleider. De leerkrachten van deze groep zijn op deze bijeenkomst aanwezig.

Het doel is om informatie te verstrekken en met ouders te bespreken op welke manier zij het gedrag van hun kind kunnen beïnvloeden.

Stap 7:

Een leerling (pester of gepeste) kan tijdelijk in een andere groep worden geplaatst.

Stap 8:

De pester wordt geschorst voor maximaal 5 dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met bevoegd gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor de pester in gang kan worden gezet. Bij een schorsing wordt de leerplichtambtenaar op de hoogte gesteld.

'Pestbriefje' (gepeste)

Naam	
Klas	
Datum	
Ingevuld door	
Door wie word je gepest	
Hoe word je gepest?	<i>uitlachen / uitschelden / buitensluiten / leugens over jou vertellen / bang maken of bedreigen / lelijke dingen zeggen / schoppen / slaan / online pesten anders:</i>
Waarmee word je gepest?	<i>uiterlijke kenmerken / interesses anders:</i>
Waar en wanneer word je gepest?	<i>in de klas / in school / op het plein / BSO / buiten school / online / anders:</i>
Wat heb je zelf gedaan? (heb je hier straf voor gekregen?)	
Wie is de ergste pester? En waarom?	
Wie is de baas bij het pesten?	
Wie helpt jou?	
Tegen wie heb je het gezegd dat je gepest wordt? Wat is er gezegd?	
Wil je dat er in de klas over wordt gepraat?	
Heb je lichamelijke klachten?	
Zijn er spullen afgepakt of kapot gemaakt?	
De pester moet...	<i>ophouden / straf krijgen / anders:</i>
Heb je zelf wel eens gepest?	<i>Ja / nee, omdat</i>
Is dit de eerste keer dat je dit 'pestbriefje' invult?	

Lees de antwoorden één keer na en kijk of je geen fouten hebt gemaakt. Is alles eerlijk beantwoord? **JA / NEE**

Voor de ouder(s)/ verzorger(s),

Wilt u zo vriendelijk zijn om dit formulier ter kennisneming te ondertekenen en zo spoedig mogelijk in te (laten) leveren?

Ouder(s)/ verzorger(s) van _____

Wilt u een gesprek op school? **JA / NEE**

Datum: _____ handtekening: _____

'Pestbriefje' (pester)

Naam	
Klas	
Datum	
Ingevuld door	
<i>Pesten wordt bij ons op school niet toegestaan. Toch wordt er gezegd dat jij een pester bent. Met de volgende vragen willen we ook van jou weten wat er aan de hand is.</i>	
Wie pest jij? En waarom deze leerling?	
Wat gebeurt er precies?	<i>uitlachen / uitschelden / buitensluiten / leugens over jou vertellen / bang maken of bedreigen / lelijke dingen zeggen / schoppen / slaan / online pesten anders:</i>
Wat is de reden van het pesten?	<i>Het is leuk / het is stoer / het geeft macht / ik wil de baas zijn / anders:</i>
Is er iemand die meepest?	
Vind je pesten leuk?	
Hoe kunnen we het pesten stoppen?	
Wil jij helpen om het pesten te stoppen?	<i>Ja / nee, omdat</i>
Wat moeten we doen als je toch doorgaat met pesten?	
Is dit de eerste keer dat je dit 'pestbriefje' invult?	

Lees de antwoorden één keer na en kijk of je geen fouten hebt gemaakt. Is alles eerlijk beantwoord? **JA / NEE**

Voor de ouder(s)/ verzorger(s),

Wilt u zo vriendelijk zijn om dit formulier ter kennisneming te ondertekenen en zo spoedig mogelijk in te (laten) leveren?

Ouder(s)/ verzorger(s) van _____

Wilt u een gesprek op school? **JA / NEE**

Datum: _____ handtekening: _____

Stappenplan anti-pestprotocol

